

WINSTON CHURCHILL MOWI O WARSZAWIE.

Wczoraj w Izbie Gmin premier Churchill wygłosił mowę, której ustęp poświęcony był specjalnie Warszawie. Ta część mowy była i hołdem dla naszej stolicy i naświetlała zarazem stosunek rządu brytyjskiego do powstania. Zaczął od słów, że "składa w imieniu rządu JKMości i swoim hołd bohaterom żołnierzom i ludności Warszawy, która po pięciu latach straszliwego ucisku walczy już dwa miesiące, pomagając w ten sposób sprzymanym do osiągnięcia zwycięstwa. Rząd brytyjski zawsze jasno stawiał sprawę, iż Anglia będąc zdaleko od Polski nie mogła i nie wzywała nigdy narodu polskiego do powszechnego powstania. Rząd zawsze popierał porozumienie polsko-sowieckie, widząc w nim jedyny sposób do dostarczenia broni narodowi polskiemu i udzielenia mu czynnej pomocy w walce z Niemcami. Gdy wybuchło powstanie w Warszawie Anglia mimo dotkliwych strat i niezmiernie ciężkich warunków dostarczała broni i żywności bojownikom Warszawy. Dnia 18. września samoloty amer. zrzuciły znaczną pomoc Warszawie, pochodzącą ze źródeł brytyjskich. Dziś armia sowiecka dostarcza również pomocy Warszawie, za co prem. Mikołajczyk i gen. Bór złożyli Rosji podziękowanie. Pomoc nasza i sowiecka podtrzymała ducha powstańców w ich walce o oswobodzenie Warszawy, co - żywie niezłomną nadzieję - nastąpi już wkrótce".

Wyprawa samolotów amer. nad Warszawę w dn. 18. bm. była wykonana na specjalny rozkaz premiera Churchilla i prez. Roosevelta wysłany z Quebec. Dowódca dywizjonu podczas odprawy przed odlotem powiedział lotnikom amerykańskim, że mają okazję spłacenia długu Polsce, zaciągniętego przez Amerykan wobec rodaków Pułaskiego.

Gen. Bór donosi w komunikacie, że w śródmieściu sytuacja bez zmian. Na Marymoncie odparto wszystkie natarcia wroga, ogień artylerii niemieckiej wzrósł silnie. Rosjanie ostrzeliwują dworzec gdański, cytadelę i instytut wychowania fizycznego. Na Pelcowiz nie duże pożary. Wskutek ataków wroga utraciliśmy część Królikarni, w kontrataku odzyskaliśmy utracone tereny. Przygotowujemy nowe akcje zaczepne, obliczone na współpracę

i ostępną artylerię sowiecką. Otrzymujemy stale zrzucone broni i żywności przez samoloty sowieckie. W kraju oddziały nasze rozbiły w Dobczycach batalion niem. policji z Krakowa.

Uzupełnienie do komunikatu sznajmnia o reorganizacji oddziałów z AK w okręgu warszawskim, gdzie z trzech dywizji utworzono korpus warszawski. Ujawniono zarazem nazwiska dowódców AK. Gen. Bór, następcą poprzedniego dowódcy AK Gręba nazywa się Tadeusz Komorowski, ur. w roku 1898 pod Lwowem, jako dowódca brygady kawalerii brał udział w kampanii 1939 roku. Zastępcą gen. Bora jest gen. Chruściel Antoni, pseudonim Nurt. Szefem sztabu jest pułkownik Ziemiński Karol, pseudonim Wachowski. Dowódcami trzech dywizji są generałowie: Niemirowski, pseudonim Zywiec, Rabieli, pseudonim Karol i Pfeifer, pseudonim Radwan.

PIEKŁO WALK NA ZACHODZIE.

Komunikaty kwatery sprzymierzonych i OKW stwierdzają zgodnie, że walki w Holandii, wzdłuż linii Zygfrida, osiągają punkt kulminacyjny przy obrzymin nasileniu ognia i użyciu formacji pancernych. Rozstrzygnięcie jeszcze nie zapadło i choć niemieckie przeciwuderzenia odniosły lokalne acz chwilowe sukcesy, to jednak zwolna szala zwycięstwa przechyla się na stronę aliantów. "Atlantic Wall" mówi, że wczoraj kontrataki niemieckie pod Arnheim zmniejszyły obszar przyczółka sprzymierzonych na drugim brzegu Leck. Angielskie ataki nie przyniosły zmiany położenia. Między Eindhovenem a Nijmegen trwają ciężkie walki, przyczym alianci poszerzają tu korytarz. Próba przebicia się wojsk niemieckich z zachodniej Holandii do Rzeszy została złamana pod Hertogenbosch. Napór angielski na Kleve wzrasta. Między Renem a Nekarom niemieckie drużyny niszczyielskie przystąpiły do akcji, przygotowując teren do walk przed drugą linią obrony. Komunikat sprzymierzonych donosi, że w Arnheim toczą się ciężkie walki uliczne. Między Nijmegen a Arnheim Niemcy odbili wioskę Elst. Korytarz Eindhoven-Nijmegen-Arnheim został

powiększony i rozszerzony, ataki Niemców -
odparte, a straty ich w czołgach doszły do
45%. Na północ od Wall alianci zbliżają -
się do Oste. Na wschód od Nijmegen przekro-
czono granicę Rzeszy pod Beek w marszu na
Kleve. Na południe od Arnheim detarło do -
Ochten. Na północny wschód od Eindhoven -
przekroczono Mozę pod Groeningen. Na pół -
noc od Antwerpii wojska polskie i kanadyj-
skie zwiększyły przyczółek na kanale Turn-
haut. Na linii Zygfryda miasta Eschweiler-
i Düren znajdują się pod ogniem amerc. dział
42-centymetrowych. Cywile, którzy uciekli -
z Akwizgranu opowiadają, że SS-owcy ewakuo-
wali z miasta ludność przymusowo. Atak na
Calais prowadzony jest przy ciężkim bombar-
dowaniu z powietrza. Zrzucano powtórnie -
3.500 ton bomb. Wzgórza nad miastem i wię-
ksza część pozycji wroga zostały zdobyte.
Pod Nancy odparto 6 niem. kontrataków. Mię-
dzy Nancy a Epinalem zyski terenowe. Niem.
straty od początku inwazji wynoszą 800.000
ludzi w zabitych, rannych i jeńcach.

Ponad 1.000 bombowców w całości 500 -
myśliwców zbombardowało warsztaty kolejowe,
stalownię i przemysł w Osnabrück, Hamm i -
Bremie. Moskity atakowały w nocy Mannheim.

INNE FRONTY.

WSCHOD. - Cała Estonia jest w rękach -
rosyjskich. Tylko 3 wyspy Born, Dagö i Oesel
są jeszcze w rękach niemieckich. Obecnie 4
armie sowieckie rozpoczęły atak na Rygę, -
otaczając ją szerokim półkolem od Pernau -
po Tukum. Położenie Niemców w Lotwie jest
beznadziejne. Resztki 16-tej i 18-tej ar-
mii uciekają, szukając schronienia w Rydze.
Flota i morskie lotnictwo Sowieców udarem-
niają każdą chwilę ucieczki morzem. Z pię-
ciu konwojów opuszczających Rygę zatopiono
36.000 ton tonażu. Rosjanie rozpoczęli bi-
twę o Mitawę. Windawa i Libawa były silnie
bombardowane. Na granicy słowackiej zacie-
kłe walki o wejście w dolinę słowacką.

BALKANY. - Między Aradem a Warażdymem -
bitwa o drogę na równinę węgierską. Walczą
tu dywizje SS. W Jugosławii przy zdobyciu
miasta Banialuka wzięto 4.000 jeńców, w tym
generała, 3.000 Niemców padło. Powstańcy -
greccy zdobyli miasta Lepantos i Seres Ko-
ło Karpatos samoloty angielskie zatopiły -
niemiecki konwój.

WŁOCHY. - VIII. armia przekroczyła Ru-
bikon i zdobyła miasto Bardonia. Sprzy-
mierzeni znajdują się już 10 km. poza Rimi-
ni. Na północ od Firenzicli zdobyto nowe -
pozycje niemieckie. Maraz na Bolonię odby-
wa się trzema rzędami. Niemcy rzucają wszy-

stkie rezerwy celem zatrzymania sprzymie-
rzonych. Przy przełamaniu linii Gotów wzię-
to 9.000 jeńców.

ROZNE WIADOMOSCI.

- Prez. Raczkiewicz rozpatruje obecnie -
wniosek o zwolnienie ze stanowiska naczel-
nego wadza gen. Sosnkowskiego, przedłożony -
przez prem. Mikołajczyka. Prasa brytyjska -
podkreśla wielką wagę, jaką Anglia przywią-
zuje do wznowienia stosunków między Polską
a Rosją.

- Roosevelt i Churchill wydali oświad-
czenie o zadecydowaniu zakresu władzy rzą-
du włoskiego. Włochy w ciągu 12-tu miesię-
cy walczą lojalnie po stronie sprzymierz-
nych, w kraju jest utrzymany spokój. Wysła-
ne zostaną grupy fachowców dla odbudowy -
przemysłu włoskiego i nawiązane zostaną -
stosunki handlowe. Włochy ustanowią swe -
przedstawicielstwa przy rządach Anglii i -
Ameryki, utworzone zostaną również ambasady
brytyjska i amerykańska w Rzymie. Po cał-
kowitemu uwolnieniu Włoch przeprowadzone -
będą swobodne wybory.

- Lord Selborn oświadczył w Izbie Lor-
dów, że po wojnie rząd brytyjski będzie -
w dalszym ciągu stosował sankcje wobec -
przedsiębiorstw znajdujących się na czar-
nej liście i pomagających dzisiaj Niemcom.
Zastosowane to będzie również do osób, któ-
re ułatwiały Niemcom sprzedaż lub zagra-
bienie cudzej własności.

OSTATNIE WIADOMOSCI - godz. 9.20 rano.

- W Holandii nadal ciężkie walki. Oddzia-
ły skoczaków w Arnheim otrzymały nowe wiel-
kie posiłki.

- Rosjanie zdobyli 300 miejscowości ko-
ło Rygi i 50 miejscowości w Karpatach.

- W czasie obrad w Izbie Lordów lord
Vansittart zapytał czy w okupacji Niemiec
weźmą udział prócz trzech mocarstw i inne-
narody sprzymierzone. W odpowiedzi lord
Cranborn oświadczył w imieniu rządu, że for-
my okupacji Niemiec są obecnie opracowywa-
ne, przy czym większą część okupacji muszą -
wziąć na siebie 3 główne mocarstwa. Wielka
Brytania chce przeprowadzić zasadę, aby oku-
powane dziś narody wzięły udział w okupa-
cji Niemiec. Dalszy ciąg dyskusji na ten -
temat podamy w następnym numerze.

- Na Węgrzech tworzy się gwardia naro-
dowa, której celem będzie zwalczanie party-
zantów, sabotaży i walka z ewentualnymi spa-
dochroniarzami sprzymierzonych.